

Sygn. akt VI A Ca 1027/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Małgorzata Manowska

Sędzia SA – Maciej Kowalski (spr.)

Sędzia SA – Ksenia Sobolewska-Filcek

Protokolant: sekr. sądowy Katarzyna Kędzierska

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (poprzednio (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.)

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 6 marca 2012 r., sygn. akt XX GC 230/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że nakaz zapłaty z dnia 22 lutego 2011r. wydany przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie sygn. akt XX G Nc 90/11 utrzymuje w mocy;

II. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 21.025 zł (dwadzieścia jeden tysięcy dwadzieścia pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję, w tym kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. nakazuje pobrać od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Apelacyjnego w Warszawie kwotę 114 zł (sto czternaście złotych) tytułem brakujących kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Powód (...) Sp. z o.o. w W. domagał o zasądzenia od pozwanej (...) Sp. z o.o. w W. (poprzednio działającej pod firmą (...) Sp. z o.o.) kwoty 312.482,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia wynikającego z faktycznie zamówionych przez (...) SA w P. dodatkowych usług wdrożeniowych.

W dniu 22 lutego 2011 roku. Sąd Okręgowy w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym (sygn. akt: XX GNc 90/11), w którym zasądził od pozwanej na rzecz powoda całą dochodzoną pozwem kwotę

Pismem z dnia 24 marca 2011 roku, pozwana wniosła zarzuty od powyższego nakazu zapłaty, wnosząc o uchylenie go w całości i oddalenie powództwa.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 6 marca 2012 r., wydanym w sprawie XX GC 230/11, uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 22 lutego 2011 r. i oddalił powództwo w całości, obciążył powoda kosztami procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 18 października 2005 r. powód zawarł ze spółką (...) SA w P. umowę wdrożeniową w zakresie komputerowego systemu zarządzania. Projekt miał być realizowany przez powoda, zgodnie z harmonogramem zawierającym podział na poszczególne etapy projektu (części), a te z kolei składały się z tzw. Kamieni Milowych, zawierających wyszczególnienie prac realizowanych w ramach części etapu. Do obowiązków powoda, zgodnie z treścią umowy należało m. in. świadczenie na rzecz Grupy (...) usług wdrożeniowych, zapewnienie grupy konsultantów, która będzie współpracować przy wdrażaniu oprogramowania, przygotowanie i przeprowadzenie instalacji oprogramowania oraz przygotowanie i przeprowadzenie warsztatów szkoleniowych dla zespołów wdrożeniowych. Powód, jako dostawca zobowiązany był m. in. do zapewnienia - w ramach budżetu omawianego projektu - szeregu ustalonych przez strony działań zapewniających wsparcie wdrożenia projektu. Za świadczenie usług związanych z wykonaniem umowy wdrożeniowej strony ustaliły wynagrodzenie w kwocie 1.665.000 zł. Strony ustaliły, że na piśmie zamówienie zamawiającego powód będzie świadczyć dodatkowe usługi (nie objęte treścią umowy), np. szkolenia i konsultacje. Cennik tych usług został ustalony w załączniku do umowy, a wskazana powyżej kwota wynagrodzenia nie obejmowała wynagrodzenia za usługi dodatkowe.

W dniu 18 października 2005 roku powód zawarł ze spółką (...) SA Aneks Nr (...) do umowy wdrożeniowej. Jeżeli chodzi o wdrożenie na rzecz (...), to miało ono być realizowane przez (...) SA, przy udziale konsultantów (...). Usługi pracowników powoda na rzecz (...) miały być świadczone każdorazowo na zamówienie nabywcy i rozliczane w sposób wskazany w punkcie 4.2 Aneksu nr (...).

Powód zawarł ze spółką (...) także umowę licencyjną w zakresie komputerowego systemu zarządzania, której przedmiotem było dostarczenie niewyłącznej, niezbywalnej, nieprzenoszalnej na osoby trzecie licencji na użytkowanie Oprogramowania (...) oraz sublicencji na użytkowanie oprogramowania (...) na polach eksploatacji określonych w umowie.

W dniu 31 stycznia 2006 roku, powód, jako Dostawca Oprogramowania, (...) SA, jako Korzystający oraz pozwana, jako Finansujący zawarli umowę zatytułowaną „Porozumienie odnośnie oprogramowania komputerowego (...)”. Zgodnie z postanowieniami tej umowy, (...) przeniósł na pozwaną obowiązek zapłaty za zamówione oprogramowanie. W myśl punktu 6. Porozumienia, pozwana miała zapłacić powodowi za usługi wdrożeniowe w terminie 14 dni od dnia po dostarczeniu faktury wraz z protokołem odbioru danego Kamienia Milowego. Strony Porozumienia ustaliły, że postanowienia umowy leasingu zawartej przez (...) z pozwaną, nie wiążą powoda.

W dniu 15 listopada 2006 roku, powód, pozwana Spółka (...) SA zawarli Aneks do zawartego wcześniej „Porozumienia odnośnie oprogramowania komputerowego (...)”. W aneksie tym zostały ustalone nowe wysokości opłat, m. in. w związku z nowym zamówieniem na licencje (...) z dnia 30 września 2006 roku. Strony ustaliły, że pozostałe warunki zawartego przez Porozumienia pozostają bez zmian.

Zgodnie z ustaleniami poczynionymi w ww. Porozumieniu, pozwana uiściła na rzecz powoda łączną kwotę 3.025.781,43 zł, realizując płatności za wystawiane przez powoda faktury, m. in. za świadczone przez niego usługi wdrożeniowe.

W styczniu, lutym i marcu 2008 roku, powód wystawił na rzecz pozwanej 7 faktur VAT, na łączną kwotę 312.482,08 zł. Zgodnie z informacją wskazaną w tych fakturach, zostały one wystawione za świadczone przez powoda usługi w postaci konsultacji i wsparcia wdrożenia systemu w Grupie (...). Należności niektórych spośród wskazanych faktur VAT obejmowały również koszty przejazdu i koszty noclegu.

Należność wynikająca z ww. faktur VAT nie została uiszczona przez pozwaną na rzecz powoda.

Pismem datowanym na 19 stycznia 2011 roku, wystosowanym na firmowym papierze pozwanej, K. M. zwróciła się do powoda, o potwierdzenie zobowiązań. Pismo zostało skierowane do powoda w związku z prowadzonym u pozwanej badaniem bilansu przez audytora i wskazano w nim, że na dzień 31 grudnia 2010 roku, zobowiązania wynoszą kwotę 312.482,08 zł. Powód potwierdził saldo.

W ocenie Sądu Okręgowego literalna treść Porozumienia z dnia 31 stycznia 2006 roku nie pozwala na przyjęcie za powodem, że przedmiotem tej umowy było również przejęcie przez pozwaną spółkę zadłużenia spółki (...) związanego ze świadczeniem przez powoda usług na podstawie punktu 4.2. Aneksu nr (...) z dnia 18 października 2005 roku (dodatkowo zamówionych usług wdrożeniowych). W ocenie Sądu stanowisku powoda w tym przedmiocie przeczy treść tego Porozumienia. Zgodnie z jego punktem 6 pozwana zobowiązana była do zapłaty na rzecz powoda za usługi wdrożeniowe w terminie 14 dni po dostarczeniu faktury wraz z protokołem odbioru danego Kamienia Milowego podpisanym przez Korzystającego. Taki zapis wskazuje, że nie dotyczy on usług wdrożeniowych (dodatkowych) świadczonych przez powoda w oparciu o postanowienia punktu 4.2. Aneksu nr (...) do Umowy Wdrożeniowej. Kamienie Milowe stanowiły poszczególne części etapów wykonania umowy wdrożeniowej, zgodnie z załączonym do niej Harmonogramem. Były zatem powiązane z ustalonymi przez powoda ze spółką (...) terminami świadczenia usług w wykonaniu Umowy Wdrożeniowej. Dodatkowe usługi wdrożeniowe (których mowa w punkcie 4.2 Aneksu Nr (...)) nie miały być świadczone przez powoda w celu wdrożenia systemu w spółkach określonych w Aneksie nr (...) jako (...). Wdrożenia systemu w tych spółkach miała dokonać Zespół Kompetencyjny (...) (odrębna jednostka kompetencyjna w (...) SA) jedynie przy udziale konsultantów powoda. Taki sposób wdrożenia systemu w (...) oznacza, że nie można do niego wprost odnosić postanowień umowy dotyczących Kamieni Milowych (czy załączonego do niej Harmonogramu). Rozliczanie usług świadczonych przez powoda w związku z wdrażaniem systemu w (...), które polegać miały jedynie na wsparciu przez pracowników powoda wdrożenia dokonywanego przez Zespół (...), miało nastąpić zgodnie z ustaleniami poczynionymi w punkcie 4.2 Aneksu nr (...), po uprzednim każdorazowym złożeniu zamówienia na omawiane usługi powoda przez Nabywcę - Spółkę (...).

Nawet gdyby przyjąć, że Porozumienie z dnia 31 stycznia 2006 roku dotyczyło także należności powoda za świadczone przez niego ww. usługi wdrożeniowe na podstawie punktu 4.1 Aneksu Nr (...), to i tak powództwa w niniejszej nie można by uznać za zasadne. Powód nie udowodnił bowiem złożenia zamówienia na omawiane usługi przez (...), niezależnie od tego w jakiej formie przedmiotowe zamówienie zostało złożone.

Dla wykazania zasadności żądania pozwu powód winien był również wykazać, że złożone przez (...) zamówienie na omawiane usługi przekroczyło pakiet 120 osobodni, o którym mowa w punkcie 4.2 Aneksu nr (...), bądź też, że zaszły inne okoliczności, o których mowa w tym postanowieniu umownym, które skutkowały obowiązkiem zapłaty za wszystkie osobodni świadczenia usług wskazanych w tym postanowieniu Aneksu.

W niniejszej sprawie powód nie wykazał również, że wykonał usługi, których dotyczą załączone do pozwu faktury. Samo wystawienie faktur VAT nie dowodzi wykonania usługi. Załączone do pozwu faktury opiewają także na kwoty stanowiące zwrot kosztów podróży, czy kosztów noclegu pracowników powoda. Należało zatem wykazać - czego powód nie uczynił - że takie koszty zostały poniesione i to w związku ze świadczeniem usług, o których mowa w punkcie 4 Aneksu Nr (...).

Wysłane przez pozwaną pismo z dnia 19 stycznia 2011 roku z prośbą o potwierdzenie sald nie zostało podpisane przez osobę uprawnioną do reprezentowania pozwanej i nie można go traktować jako oświadczenia samej pozwanej.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód.

Wyrokowi zarzucił:

I. naruszenie przepisów prawa procesowego, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy a mianowicie:

1. przepisu art. 212 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędne niezastosowanie, polegające na wadliwym nieustaleniu przez Sąd okoliczności niespornych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności:

- fakt wykonania usług i faktu wysokości należności z tytułu tych usług, i w rezultacie całkowicie błędnie i bezpodstawne uznanie przez Sąd, że powód nie wykazał faktu wykonania usług objętych niezapłaconymi fakturami, pomimo, że okoliczność powyższa, podobnie jak wysokość roszczenia, nie była przedmiotem sporu pomiędzy stronami;

- fakt, że przejęcie długu na podstawie Porozumienia z dnia 31 stycznia 2006 r. obejmowało nie tylko wynagrodzenie ryczałtowe wskazane w Umowie Wdrożeniowej z dnia 18 października 2005 r., zmodyfikowanej Aneksem nr (...) z tego samego dnia, ale także usługi zamówione na podstawie pkt. 4. Aneksu nr (...) z dnia 18 października 2005 r., pomimo, że okoliczność powyższa nie była przedmiotem sporu pomiędzy stronami (strona pozwana kwestionowała wyłącznie fakt istnienia podstawy prawnej do uiszczenia należności, z uwagi na rzekome wyczerpanie kwoty do wysokości której pozwana miała płacić za usługi, określonej Aneksem nr (...) do Umowy Leasingu).

2. przepisu art. 230 k.p.c. w zw. z art. 233 §1 k.p.c., poprzez jego błędne niezastosowanie, polegające na:

- nieustaleniu przez Sąd za niesporny i przyznany przez stronę pozwaną fakt wykonania usług, o których mowa w pkt. 4. Aneksu nr (...) dnia 18 października 2005 r., pomimo, że pozwana nie wypowiedziała się w toku procesu co do tej okoliczności, i pomimo, że wskazują na to wyniki całej rozprawy; a w konsekwencji błędne i bezpodstawne uznanie przez Sąd, że powód nie wykazał faktu wykonania usług objętych niezapłaconymi fakturami, mimo istnienia ku temu dostatecznej podstawy w zebranych materiale;

- nieustaleniu przez Sąd za niesporny i przyznany przez stronę pozwaną fakt, że przejęcie długu na podstawie Porozumienia z dnia 31 stycznia 2006 r. obejmowało nie tylko wynagrodzenie ryczałtowe wskazane w Umowie Wdrożeniowej z dnia 18 października 2005 r., zmodyfikowanej Aneksem nr (...) z tego samego dnia, ale także usługi zamówione na podstawie pkt. 4. Aneksu nr (...) z dnia 18 października 2005 r., pomimo, że pozwana nie wypowiedziała się w toku procesu co do tej okoliczności, i pomimo, że wskazują na to wyniki całej rozprawy; a w konsekwencji błędne i bezpodstawne uznanie przez Sąd, że przejęcie długu na podstawie Porozumienia z dnia 31 stycznia 2006 r. nie obejmowało usług zamówionych na podstawie pkt. 4.2. Aneksu nr (...) z dnia 18 października 2005 r. (okoliczność powyższa nie była przedmiotem sporu pomiędzy stronami - strona pozwana kwestionowała wyłącznie fakt istnienia podstawy prawnej do uiszczenia należności, z uwagi na rzekome wyczerpanie kwoty do wysokości której pozwana miała płacić za usługi, określonej Aneksem nr (...) do Umowy Leasingu).

3. przepisu art. 233 §1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i dowolne przyjęcie za udowodniony bez dostatecznej podstawy fakt, że pani K. M., która podpisała dokument z dnia 19 stycznia 2011 r. - potwierdzenie salda, nie była pracownikiem pozwanej ani jej nie reprezentowała, mimo, iż fakt ten nie został potwierdzony zebranych w sprawie materiałem dowodowym;

4. przepisu art. 233 §1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i dowolne uznanie za nie udowodniony fakt uznania długu przez pozwaną oraz fakt zasadności roszczeń powoda wobec pozwanej, mimo istnienia ku temu dostatecznej podstawy w zebranych materiale;

5. przepisu art. 233 §1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegające na błędnym i dowolnym ustaleniu, że pozwana stała się stroną umów związanych z dostawą oprogramowania, w miejsce (...) S.A., na podstawie Porozumienia z dnia z dnia 1 lutego 2006 r., pomimo, że nie wynika to z treści tego Porozumienia, ani z pozostałego materiału dowodowego w sprawie, wobec czego ustalenie to opiera się wyłącznie na głośnym twierdzeniu pozwanej, zaprzeczonym przez powoda;

6. przepisu art. 231 k.p.c. w związku z art. 233 §1 k.p.c., poprzez jego błędne niezastosowanie polegające na nierozważeniu kwestii związku przyczynowego prowadzącego do domniemania faktycznego, że (...) S.A. zamawiał u powoda wykonanie usług, o których mowa w pkt. 4. Aneksu nr (...) z dnia 18 października 2005 r., a w konsekwencji

błędne uznanie za niewykazany fakt zamówienia przedmiotowych usług przez (...) S.A. mimo, iż fakt ten winien być bezspornie wywieziony z następujących okoliczności: istnienia podstawy prawnej do wykonania zamówionych usług, wykonania tych usług przez powoda, wystawienia faktury w związku z wykonaniem tych usług przez powoda, istnienia ku temu dostatecznej podstawy w zebranych materiale;

7. przepisu art. 232 k.p.c. w zw. z naruszeniem przepisu prawa materialnego art. 6 k.c., poprzez jego błędne zastosowanie i bezpodstawne przerzucenie na powoda ciężaru dowodowego w zakresie wykazania faktu zamówienia przez (...) S.A., usług, o których mowa w pkt. 4. Aneksu nr (...) z dnia 18 października 2005 r., podczas gdy, to pozwana wywodzi skutki prawne z zarzutu rzekomego niezamówienia wykonanych przez powoda usług i to pozwana winna była - czego nie uczyniła - wykazać rzekomą okoliczność niezamówienia przedmiotowych usług.

II. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

1. przepisu art. 519 §1 k.c. poprzez jego błędne niezastosowanie, a konsekwencji błędne przyjęcie, że przedmiotem Porozumienia Odnośnie Oprogramowania Komputerowego (...) z dnia 31 stycznia 2006 r. (k. 34-36) nie było przejęcie przez pozwaną długu spółki (...) Spółka Akcyjna związanego ze świadczeniem przez powoda usług na podstawie pkt 4. Aneksu nr (...) z dnia 18 października 2005 r.;

2. przepisu art. 65 §2 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie (błędna ocenę zamiaru stron) i w konsekwencji błędne przyjęcie, że wolą powoda, pozwanej i (...) Spółka Akcyjna, jako stron Porozumienia Odnośnie Oprogramowania Komputerowego (...) z dnia 31 stycznia 2006 r. (k. 34-36), było wyłączenie długu spółki (...) Spółka Akcyjna związanego ze świadczeniem usług na podstawie pkt 4. Aneksu nr (...) dnia 18 października 2005 r. (k. 29 - 32) spod przejęcia długu przez pozwaną na podstawie przedmiotowej umowy przejęcia długu.

III. wadliwe ustalenia faktyczne, a mianowicie:

1. W rezultacie naruszeń opisanych w pkt I-II, Sąd I instancji dokonał wadliwych ustaleń faktycznych w zakresie:

- nieustalenia, że powód wykonał usługi, o których mowa w pkt 4. Aneksu nr (...) z dnia 18 października 2005 r. objęte niezapłaconymi fakturami;

- nieustalenia, że (...) S.A. zamówił usługi, o których mowa w pkt 4. Aneksu nr (...) z dnia 18 października 2005, objęte niezapłaconymi fakturami;

- rzekomego nieobjęcia umową przejęcia długu - poprzez zawarcie Porozumienia Odnośnie Oprogramowania Komputerowego (...) z dnia 31 stycznia 2006 r. - usług zamawianych na podstawie pkt 4. Aneksu nr (...) z dnia 18 października 2005 r.;

- rzekomego zostania przez pozwaną stroną umów związanych z dostawą oprogramowania, w miejsce (...) S.A., na podstawie Porozumienia z dnia z dnia 1 lutego 2006 r.

Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i utrzymanie w mocy nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 22 lutego 2011 r., sygn. akt XX GNc 90/11 oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przesłanych, w tym również kosztów postępowania zabezpieczającego ustalonych postanowieniem z dnia 20 lutego 2012 r. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gdyni J. B. w sprawie o sygn. akt KM 209/12 na kwotę 9.616,60 zł ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania wraz z przekazaniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Ponadto wniósł o:

- zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania za instancję odwoławczą w tym kosztów zastępstwa procesowego w tym postępowaniu, według norm przepisanych;

- dopuszczenie i przeprowadzenie przez Sąd II instancji dowodów z następujących **dokumentów**:

a) zestawienia własnego, obejmującego faktury za usługi wdrożeniowe na podstawie Aneksu nr (...) do Umowy Wdrożeniowej, które zostały zapłacone przez pozwaną,

b) faktur: nr (...) z dnia 30 lipca 2007 r., nr (...) z dnia 28 września 2007 r., nr (...) z dnia 29 czerwca 2007 r., nr (...) z dnia 31 sierpnia 2007 r., nr (...) z dnia 28 września 2007 r., nr (...) z dnia 31 października 2007 r., nr (...) z dnia 30 listopada 2007 r., nr (...) z dnia 31 grudnia 2007 r.,

c) potwierdzeń dokonania przelewów z dnia: 28 stycznia 2008 r., 3 grudnia 2007 r., 28 stycznia 2008 r., 28 stycznia 2008 r., 3 grudnia 2007 r., 11 grudnia 2007 r., 14 grudnia 2007 r., 28 stycznia 2008 r., na okoliczność uiszczania przez pozwaną należności związanych ze świadczeniem przez powoda usług na podstawie pkt 4. Aneksu nr (...) z dnia 18 października 2005 r., który to fakt świadczy o objęciu wynagrodzenia z tytułu usług wdrożeniowych z pkt 4. Aneksu nr (...), przejęciem długu na podstawie Porozumienia odnośnie oprogramowania komputerowego (...) z dnia 31 stycznia 2006 r., jak również o wykonywaniu przez powoda usług objętych pkt. 4. Aneksu nr (...) z dnia 18 października 2005 r. i ich zamawianiu przez spółkę (...) Spółka Akcyjna.

- dopuszczenie i przeprowadzenie przez Sąd II instancji dowodów z **dokumentów** w postaci protokołów potwierdzenia przez (...) S.A., wykonania zamówionych przez (...) S.A. usług, zrealizowanych na podstawie pkt. 4. Aneksu nr (...) z dnia 18 października 2005 r. i objętych fakturami, których zapłaty dochodzi w niniejszym postępowaniu;

- dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań **świadka D. B.**, na okoliczność wykonania przez powoda zamówionych przez (...) S.A. usług, zrealizowanych na podstawie pkt. 4. Aneksu nr (...) z dnia 18 października 2005 r. i objętych fakturami, których zapłaty dochodzi w niniejszym postępowaniu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje;

Apelacja powoda jest uzasadniona aczkolwiek Sąd Apelacyjny nie podziela wszystkich podniesionych w niej zarzutów.

W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się jej dosłownym brzmieniu. Ogólne reguły wykładni oświadczeń woli (umów) zawiera art. 65 k.c. Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 29 czerwca 1995 r., III CZP 66/95 (OSNC 1995, Nr 5, poz. 168) przyjął na tle tego przepisu tzw. kombinowaną metodę wykładni. Wyrazem tego stanowiska są także późniejsze orzeczenia, np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97 i z dnia 20 maja 2004 r., II CK 354/03.

Wspomniana metoda wykładni przyznaje pierwszeństwo - w wypadku oświadczeń woli składanej innej osobie - temu znaczeniu oświadczenia woli, które rzeczywiście nadały mu strony w chwili jego złożenia (subiektywny wzorzec wykładni).

To, jak strony, składając oświadczenie woli, rozumiały je można wykazywać zarówno za pomocą dowodu z przesłuchania stron, jak i innych środków dowodowych. Dla ustalenia, jak strony rzeczywiście pojmowały oświadczenie woli w chwili jego złożenia może mieć znaczenie także ich postępowanie po złożeniu oświadczenia, np. sposób wykonania umowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 1998 r., I PKN 532/97, OSNAPIUS 1999, nr 3, poz. 81).

Jeżeli okaże się, że strony różnie rozumiały treść złożonego oświadczenia woli, to za prawnie wiążące - zgodnie z kombinowaną metodą wykładni - należy uznać znaczenie oświadczenia woli ustalone według wzorca obiektywnego. W tej fazie wykładni potrzeba ochrony adresata oświadczenia woli, przemawia za tym, aby było to znaczenie oświadczenia, które jest dostępne adresatowi przy założeniu starannych z jego strony zabiegów interpretacyjnych.

Potwierdza to nakaz zawarty w art. 65 § 1 k.c., aby oświadczenia woli tłumaczyć tak, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których zostało złożone, zasady współżycia społecznego i ustalone zwyczaje.

Przy wykładni oświadczenia woli należy - poza kontekstem językowym - brać pod uwagę także okoliczności złożenia oświadczenia woli, czyli tzw. kontekst sytuacyjny (art. 65 § 1 k.c.).

Mając powyższe na względzie w ocenie Sądu Apelacyjnego należy wskazać, że przejęcie długu na podstawie Porozumienia z dnia 31 stycznia 2006 r. obejmowało nie tylko wynagrodzenie ryczałtowe wskazane w Umowie Wdrożeniowej z 18 października 2005 r. zmodyfikowanej Aneksem nr (...) z tego samego dnia ale także usługi zamówione na podstawie pkt 4 Aneksu nr (...) z 18 października 2005 r. Trafnie we wniesionej apelacji powód wskazuje, że przejęcie długu polega na pełnej sukcesji nowego dłużnika w pasywną stronę zobowiązania. Przedmiotem przejęcia jest zatem pozycja prawna dotychczasowego dłużnika w stosunku obligacyjnym. Zasadnie zatem można mówić w odniesieniu do przejęcia długu o regule **pełnej sukcesji** przejemcy w obowiązki dłużnika. Jeżeli strony chciałyby wyłączyć niektóre elementy pasywnej strony zobowiązania spod sukcesji to winny to explicite określić w umowie.

W treści Porozumienia z 31 stycznia 2006 r. powód, pozwana oraz (...) S.A. ustaliły, że pozwana przejmuje od (...) S.A. obowiązek (por. pkt. 2, pkt 5 i pkt 6 Porozumienia) zapłaty wynagrodzenia wynikający **m.in. z Umowy (...) nr (...)**, której integralną częścią był Aneks nr (...) z dnia 18 października 2005 r. W konsekwencji strony ustaliły, że to pozwana, a nie (...) S.A. zapłaci powodowi zarówno za licencje udzielone zgodnie z umowami wskazanymi w pkt 2 Porozumienia jak i za **usługi wdrożeniowe**. W żadnej części Porozumienia strony nie wyłączyły spod zakresu przejęcia obowiązku, zapłaty wynagrodzenia za usługi objęte pkt. 4. Aneksu nr (...) z dnia 18 października 2005 r.

Porozumienie w pkt. 6 mówi przy tym wprost o przejęciu długu za „usługi wdrożeniowe”, a Aneks nr (...) w pkt 4. wprost posługuje się pojęciem „usługi wdrożeniowe” - już w tytule.

Okoliczność, że w pkt 6 Porozumienia przewidziano 14-dniowy termin po dostarczeniu faktury wraz z protokołem odbioru danego kamienia Milowego oznacza tylko, że dotyczył on usług co do których istniał wymóg przedłożenia potwierdzenia wykonania Kamienia Milowego nie zaś, że nie dotyczył on wynagrodzenie za usługi na podstawie pkt 4 Aneksu nr (...).

Jak wskazano już wyżej dla ustalenia, jak strony rzeczywiście pojmowały oświadczenie woli w chwili jego złożenia może mieć znaczenie także ich postępowanie po złożeniu oświadczenia np. sposób wykonywania umowy.

Pozwana tymczasem do 28 stycznia 2008 r. płaciła za te usługi co wynika z dokumentów załączonych do apelacji (zestawienie, faktury, potwierdzenie przelewów k 207-220). Powyższe wskazuje na to, że strony uważały że Porozumienie z 31 stycznia 2006 r., obejmuje również usługi wdrożeniowe z pkt 4 Aneksu nr (...).

Treść i zakres przejęcia długu wyznaczają postanowienia wskazane w pkt 2 i 3 Porozumienia o przejęciu długu, które wskazują z jakich stosunków prawnych jest przejmowany dług (m.in. z umowy wdrożeniowej, której integralną częścią jest Aneks nr (...)).

Sąd Apelacyjny uwzględnił zgłoszonym przez powoda w apelacji wnioski o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka D. B. oraz dowodu z dokumentów załączonych do apelacji. Spór pomiędzy stronami przed Sądem pierwszej instancji toczył się w zakresie istnienia umowy będącej podstawą dochodzonych roszczeń tj. czy żądanie pozwu znajduje oparcie w treści Porozumienia z 31 stycznia 2006 r. Pozwany w zakresie wykonania usług, zapłaty za które dochodził powód w niniejszym postępowaniu, nie wypowiedział się w sposób jednoznaczny. W zarzutach od nakazu zapłaty zawarto zostało jedynie stwierdzenie: „Usługi, za wykonanie których zapłaty dochodzi powód zostały wykonane (jeżeli w ogóle) poza relacją umowną łączącą powoda z pozwanym, ale również poza relacją łączącą pozwanego ze spółką (...) SA”.

Brak było zatem, wbrew zarzutom apelacji, do uznania, że pozwana przyznała przed sądem pierwszej instancji fakt wykonania usług o których mowa w pkt 4 Aneksu nr (...) z 18 października 2005 r. i przyznała, że przejęcie długu na

podstawie Porozumienia z dnia 31 stycznia 2006 r. obejmowało nie tylko wynagrodzenie ryczałtowe ale także usługi zamówione na podstawie pkt 4 Aneksu nr (...).

Związane z powyższym zarzuty naruszenia art. 230 k.p.c. i 233 k.p.c. nie zasługują na uwzględnienie, zwłaszcza że powód nie wskazuje dlaczego wyniki całej rozprawy uzasadniają przyjęcie, że strona pozwana przyznała powyższe okoliczności.

Zarówno w literaturze jak i orzecznictwie podkreśla się, że w sytuacji, gdy strona nie wypowie się co do faktów przytoczonych przez stronę przeciwną, sąd nie może tylko z tej przyczyny uznać tych faktów za przyznane, ponieważ zastosowanie przytoczonego przepisu jest możliwe tylko wówczas, gdy sąd weźmie pod uwagę wynik całej rozprawy. Oznacza to, że sąd musi powziąć - na podstawie wyniku całej rozprawy, czyli wszystkich okoliczności sprawy, całego materiału procesowego - przekonanie, że strona nie zamierzała i nie zamierza zaprzeczyć istnieniu faktów przytoczonych przez stronę przeciwną. W razie wątpliwości nie można stosować przepisu art. 230 k.p.c. (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 1937 r., C III 171/36, Zb. Urz. 1938, poz. 195).

Brak podstaw do ustalenia szkody na podstawie tzw. przyznania dorozumianego oznacza, że na powódzie – zgodnie z ciężarem dowodu – spoczywał obowiązek wykazania istnienia i rozmiaru szkody. Wbrew zarzutom apelacji w świetle art. 232 k.p.c. i 6 k.c. brak jest podstaw do uznania, że to na pozwanej spoczywał ciężar dowodu, że wskazywane przez powoda zamówienia przez (...) SA usług, o których mowa w pkt 4 Aneksu nr (...) nie miały miejsca. To powód wywodził z nich skutki prawne i jego w tym zakresie obciążał ciężar dowodu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak było podstaw do pominięcia jako spóźnionych zawartych w apelacji wniosków dowodowych.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 czerwca 2009 r. wydanym w sprawie I CSK 447/08 prekluzji dowodowej nie można traktować bez uwzględnienia ratio legis przepisów postępowania ją formułujących. W orzecznictwie jest reprezentowany pogląd, że sąd drugiej instancji nie powinien pomijać nowych faktów i dowodów zgłoszonych w apelacji, jeżeli zgodnie art. 381 k.p.c. o potrzebie ich powołania strona dowiedziała się z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, W tej mierze sąd instancji powinien się kierować okolicznościami konkretnej sprawy (wyrok SN z dnia 20 maja 2003 r. I PK 415/02, OSN 2004, nr 16, poz. 276; wyrok SN z dnia 23 listopada 2004 r. I UK 30/04, OSNP 2005, nr 11, poz. 162).

W ostatnim z wymienionych wyżej orzeczeń (I UK 30/04) Sąd Najwyższy uznał, że zgodnie z art. 368 § 1 pkt 4 k.p.c. jednym z elementów apelacji jest powołanie w razie potrzeby nowych faktów dowodów oraz wykazanie, że ich powołanie przed sądem pierwszej instancji nie było możliwe albo że potrzeba powołania się na nie wynikła później. Reguły rządzące postępowaniem apelacyjnym dopuszczają zatem postępowanie dowodowe przed sądem drugiej instancji, mimo że w zasadzie dowody powinny być gromadzone w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Nie ma tu analogicznego do istniejącego w postępowaniu kasacyjnym zakazu powoływania nowych faktów i dowodów, zatem sąd drugiej instancji powinien ustosunkować się do powołanych w apelacji nowych faktów i przeprowadzić nowe dowody, jeżeli zachodzi taka potrzeba. Przepis art. 381 k.p.c. stanowi, że sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji chyba że potrzeba powołania się na nie wynikła później. Przepis nie używa określenia „sąd pomija nowe fakty i dowody” lecz określenia „sąd może pominąć”, co oznacza, że sąd może uwzględnić nowe fakty i przeprowadzić nowe dowody jeżeli uzna to za konieczne dla wyjaśnienia sprawy, nawet wówczas, gdy strona mogła powołać się na nie w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Możliwość pominięcia nowych faktów i dowodów nie oznacza dowolności sądu co do podejmowania decyzji w tym zakresie, lecz powinna wynikać z oceny dotychczas zebranego materiału. Sąd drugiej instancji nie powinien pomijać nowych faktów i dowodów wskazujących na prawdopodobieństwo odmiennego rozstrzygnięcia, gdyby zostały uwzględnione. Omawiany przepis zawiera zastrzeżenie, że podlegają pominięciu nowe fakty i dowody, których potrzeba powołania wynikła później, czyli po wydaniu wyroku przez sąd pierwszej Instancji. Potrzeba powołania się na nowe fakty i dowody może bowiem wynikać z zawartych w motywach wyroku sądu pierwszej instancji stwierdzeń dotyczących okoliczności przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia.

Brak jest podstaw do twierdzenia, że powód winien przedstawić dowody (wnioski dowodowe) na okoliczność wielkości zamówień przez (...) SA usług już w pozwie.

Sąd Najwyższy dokonując wykładni art. 479¹² § 1 k.p.c. wyjaśnił, że przepis ten nie narzuca na powoda obowiązku zgłoszenia w pozwie wszelkich możliwych twierdzeń i dowodów, mogących np. wskazać pozwanemu sposób obrony, którego sam by nie podjął. Chodzi zatem o takie twierdzenia i dowody, które bezpośrednio dotyczą zgłoszonego w pozwie roszczenia, a potrzeba powołania innych może powstać np. w związku z treścią odpowiedzi na pozew. Wykładnia przepisów prawnych musi być bowiem racjonalna, uwzględniająca równowagę procesową stron. Realizacja wymagania koncentracji dowodów nie może iść tak daleko, aby nakładać na strony obowiązek przewidzenia wszystkich możliwych wariantów przebiegu sprawy i to pod rygorem prekluzji dowodowej. Ten kierunek wykładni art. 479¹² § 1 k.p.c. znajduje odzwierciedlenie w orzeczeniach Sądu Najwyższego m.in. z dnia 16 grudnia 2003 r., II CK 318/O2, niepubl., z dnia 29 września 2005 r., III CK 11/O5, niepubl., z dnia 15 listopada 2006 r., V CS 243/O6, niepubl., z dnia 14 grudnia 2006 r., I CSK 322/O6, niepubl., z dnia 8 lutego 2007 r., I CSK 435/O6, niepubl. z dnia 18 kwietnia 2008 r., II CSK 667/O7, niepubl., z dnia 10 lipca 2008 r., III CSK 65/O8, niepubl. oraz z dnia 20 marca 2009 r., II CSK 607/O8, niepubl.

Nie stanowi naruszenia art. 381 k.p.c. przeprowadzenie przez sąd drugiej instancji z urzędu dowodu powołanego przez stronę dopiero w postępowaniu apelacyjnym, mimo że strona nie wykazała, że nie mogła powołać go w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, albo że potrzeba powołania się na ten dowód wynikła później (orzeczenie SN z 20 lutego 2004 r., I CK 213/O3. Biul. I C 2004, nr 10, s. 41). Nie można zatem pominąć nowych faktów i dowodów tylko dlatego, że ich przeprowadzenie przedłuży postępowanie apelacyjne. Należyte osądzenie sprawy wymaga bowiem, aby nie doszło do wydania orzeczenia - na skutek pominięcia przez sąd istotnych faktów i dowodów - bez uwzględnienia całego dostępnego materiału faktycznego i dowodowego (wyrok SN z 6 maja 2003 r. I CK 393/O2, niepubl., por. także postanowienie SN z 22 listopada 2002 r., IV CKN 1494/OO, niepubl. i wyrok z 4 lutego 2005 r., I CK 489/O4, niepubl.).

Załączone do apelacji specyfikacje faktur (k. 221-235) będących podstawą żądania pozwu znajdują potwierdzenie w zeznaniach świadka D. B., który zeznał w sposób jednoznaczny, że te prace na które wystawione zostały faktury zostały wykonane a usługi zamówione zostały przez (...) SA. Zeznania świadka są logiczne i znajdują potwierdzenie w dokumentach załączonych do pozwu i apelacji. Stąd Sąd Apelacyjny dał im w pełni wiarę.

Aneks do umowy leasingu nr (...), podobnie jak i sama umowa leasingu, zawarty został bez udziału powoda i go nie wiąże. Stąd podniesiona przez pozwanego okoliczność, że spółka (...) miała każdorazowo potwierdzić odbiór sprzętu oraz wykonanie dodatkowych usług, które miało być następnie doręczane pozwanemu nie ma dla rozstrzygnięcia znaczenia.

Natomiast odnośnie porozumienie z 1 lutego 2006 r. trafnie wskazywał powód, że jego stroną nie był (...) SA stąd nie mogło dojść do cesji jego uprawnień wobec powoda na rzecz pozwanego.

Wbrew zarzutom pozwanego umowa dotycząca przejęcia długu określa dane pozwalające ustalić, że dług był objęty zawartą wcześniej umową. Dotyczy to zarówno tytułu powstania długu oraz osób dłużnika i wierzyciela. Nie było wymagane określenie szczegółowego zakresu usług, których dotyczyło przejęcie a tym bardziej ich kosztu. Z art. 4 ust. 1 Aneksu nr (...) wynika ich zakres oraz wskazano zasadę rozliczania świadczonych w tym zakresie usług. Powyższe w sposób wystarczający identyfikuje przejęty dług przyszły.

Prawidłowo Sąd Okręgowy uznał, że potwierdzenia salda nie można traktować jako uznania długu. Powody powyższego wskazane w powyższym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, Sąd Apelacyjny w pełni podziela. Podniesione w tym zakresie zarzuty apelacji nie są uzasadnione.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny uznając wniesioną apelację za uzasadnioną, działając na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w całości i nakaz zapłaty z 22 lutego 2011 r. utrzymał w mocy (art. 496 k.p.c.).

W toku postępowania przed Sądem I instancji powód w piśmie procesowym z 27 lutego 2012 r. wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania zabezpieczającego w kwocie 9711,10 zł na którą składają się poniesiona opłata w postępowaniu zabezpieczającym w kwocie 9558,20 zł, zaliczki na wydatki w kwocie 135,90 zł oraz opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Załączył kserokopie wezwania do uiszczenia opłaty i zaliczki oraz kserokopie potwierdzeń wykonania przelewu. Powyższy wniosek został ponowiony w apelacji i dotyczył niższej, bo wynoszącej kwoty 9616,60 zł. Z treści apelacji wynikałoby, że w takiej kwocie Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Gdyni ustalił postanowieniem z dnia 20 lutego 2012 r. (a zatem przed wydaniem wyroku przez Sąd I instancji) koszty postępowania zabezpieczającego w sprawie oznaczonej sygn. akt Km 209/12. Odpis tego postanowienia nie został załączony do akt.

Zgodnie z art. 745 § 1 k.c. o kosztach postępowania zabezpieczającego rozstrzyga się w orzeczeniu kończącym postępowanie, a o kosztach postępowania zabezpieczającego powstałych później rozstrzyga na wniosek strony sąd, który udzielił zabezpieczenia.

W orzecznictwie przyjęto, że zgodnie z art. 770 k.p.c. w zw. z art. 743 k.p.c. komornik jest uprawniony jedynie do wydania postanowienia o ustaleniu kosztów wynikających z zajęcia dokonanego w wykonaniu orzeczonego zabezpieczenia. Rozstrzygnięcie zaś o tym kto te koszty ma ponieść, należy – stosowanie do art. 745 k.p.c. – do sądu (wyrok Sądu Najwyższego z 26 stycznia 2001 r., II CKN 366/00. MoP 2005 Nr 7, s. 348). Na postanowienie komornika o ustaleniu kosztów postępowania zabezpieczającego służy skarga na czynność komornika (art. 767 k.p.c.).

W ocenie Sądu Apelacyjnego złożony przez powoda wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie. Powód nie wykazał bowiem wysokości dochodzonych kosztów. Nie przedstawił w szczególności prawomocnego postanowienia komornika o ustaleniu kosztów postępowania zabezpieczającego Dla uwzględnienia złożonego w tej mierze wniosku nie było wystarczające przedstawienie potwierdzeń wykonania przelewów. Ich realizacja nie jest tożsama z ustaleniem kosztów postępowania zabezpieczającego w określonej kwocie. Ponadto potwierdzenia te, przedstawione w formie kserokopii, nie mają waloru dowodowego.

O kosztach postępowania za instancję odwoławczą orzeczono po myśli art. 98 §1 k.p.c. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 7, § 12 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 Nr 163, poz. 1349 ze zm.).